

Stanowisko nr 5/VIII/2025
Małopolskiej Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych
z dnia 21 stycznia 2025 roku

w zakresie: wykonywania przez pielęgniarki i położne zabiegów medycyny estetycznej

W związku z licznymi sygnałami napływającymi do MOiPiP w Krakowie o wykonywaniu przez pielęgniarki i położne zabiegów medycyny estetycznej, Małopolska Okręgowa Rada Pielęgniarek i Położnych w Krakowie informuje, iż nie jest dopuszczalne podawanie przez pielęgniarki i położne w warunkach gabinetu medycyny estetycznej lub kosmetycznego jakichkolwiek produktów leczniczych bez zlecenia lekarskiego.

Zgodnie z ustawą o zawodach pielęgniarki i położnej, wykonywanie zawodu pielęgniarki polega m.in. na realizacji zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji (art. 4 ust. 1 p. 5 uzp). Pielęgniarki mają też prawo do samodzielnego udzielania świadczeń zdrowotnych, jednak w zakresie ściśle określonym przez ustawodawcę (art. 4 ust. 1 p. 4 uzp). Zakres ten określa Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego z dnia 28 lutego 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 497) (zwanej dalej *Rozporządzeniem w sprawie świadczeń*).

W Rozporządzeniu w sprawie świadczeń wymieniono szereg czynności, jakie samodzielnie może wykonać pielęgniarka. Wśród nich nie ma jednak procedur z zakresu medycyny estetycznej. Przepisy tego aktu prawnego pozwalają wprowadzić pielęgniarkę na modyfikację dawki leczniczej produktu leczniczego, ale może tego dokonać jedynie doraźnie i wyłącznie w zakresie leków przeciwbólowych lub łagodzących ból. Pozwalają także na samodzielne podanie pacjentowi produktów krwiopochodnych, jednak wyłącznie w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Uprawnienia do samodzielnego udzielania świadczeń medycznych znajdujące się w § 4 ww. rozporządzenia mogą z kolei być udzielone wyłącznie przez pielęgniarkę systemu w rozumieniu art. 3 pkt 6 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym w ramach medycznych czynności ratunkowych. W § 11 Rozporządzenia w sprawie świadczeń wskazano, że pielęgniarka może bez zlecenia lekarskiego pobierać krew oraz inne materiały. Aby samodzielne pobranie przez pielęgniarkę krwi było zgodne z obowiązującym przepisem, cel jej pobrania może być wyłącznie diagnostyczny, a krew nie może być następnie wykorzystana do wykonania zabiegu.

Podstawy prawnej dla wykonywania przez pielęgniarkę lub położną zabiegów medycyny estetycznej nie stanowi także Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wykazu substancji czynnych zawartych w lekach, środków spożywczych specjalnego

przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych ordynowanych przez pielęgniarki i położne oraz wykazu badań diagnostycznych, na które mają prawo wystawiać skierowania pielęgniarki i położne z dnia 18 stycznia 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 299), które przyznaje pielęgniarkom pewien zakres autonomii w wypisywaniu recept, skierowań oraz ordynowaniu leków, jednak po pierwsze, wymaga ono posiadania odpowiednich kompetencji (posiadanie przez pielęgniarkę dyplomu ukończenia studiów drugiego stopnia lub tytułu specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa oraz ukończenie stosownego kursu), a nadto wskazany w rozporządzeniu wykaz nie zawiera wyrobów medycznych oraz leków powszechnie stosowanych w medycynie estetycznej.

Udzielanie przez pielęgniarkę lub położną samodzielnie, bez zlecenia lekarskiego świadczeń zdrowotnych i wykonywanie zabiegów spoza katalogu określonego w ww. przepisach poza podmiotami wykonującymi działalność leczniczą, stanowi przekroczenie zawodowych uprawnień w świetle obowiązujących przepisów prawa.

skarbnik
Małopolskiej Okręgowej Rady
Pielęgniarek i Położnych

Anna Polonek

Przewodniczący
Małopolskiej Okręgowej Rady
Pielęgniarek i Położnych

dr Tadeusz Wadas